

Universitätsbibliothek Wuppertal

Annæi Senecæ Tvm Rhetoris Tvm Philosophi Opera Omnia

Quid in eo contineatur sequens pagina indicabit

Seneca, Lucius Annaeus <Rhetor>

M.DC.XLVI., 1646

Liber quartus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1509](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1509)

EPITOMÆ
M. ANNÆI SENECAE
CONTROVERSIARVM
LIBER QVARTVS.

SENECA NOVATO, SENECAE
Mela filiis Salutem.

QVOD numerarij solent facere ad expectationem populi detinendam, noua paria per omnes dies dispensant, vt sit quod populum & delectet & reuocet: hoc ego facio. non semel omnes produco: aliquid noui semper habeat libellus: vt non tantum sententiarum vos, sed etiam auctorum nouitate sollicitet. Actior est cupiditas ignota cognoscendi, quam nota repetendi. Hoc in histrionibus, in gladiatoribus, in oratoribus, de quibus modo aliquid fama promisit, in omnibus denique rebus videmus accidere. Ad noua omnes concurrunt, ad noua conueniunt. Non tamen expectationem vestram macerabo, singulos producendo: liberaliter hodie & plena manu faciam. Pollio Asinius nunquam admissa multitudine declamauit: nec illi ambitio in studio defuit. Primus enim omnium Romanorum aduocatis hominibus scripta sua recitauit. Et inde est, quod Labienus hominis quam linguæ amarioris dicit: ille triumphalis senex *ἀνεργάος* suas nunquam populo commisit. Sive quia parum in illis habuerit fiducia, sive (quod magis crediderim) tantus orator inferius id opus ingenio suo duxerit. exerceri quidem illo volebat, gloriam fastidiebat.

Audiui item illum & viridem, & postea iam senem cum Marcello Esernino nepote suo, quasi præciperet. Audiebat illum dicentem: & pridem quidem disputabat de illa parte quam Marcellus dixerat: prætermissa ostendebat, tacita leuiter implebat, vitiosa coarguebat. Deinde dicebat partem contrariam. Floridior erat aliquando in declamando, quam in agendo. Illud strictum eius & asperum, & nimis ratum in dicendo iudicium, adeo cessabat, ut in multis illi venia opus esset, quæ ab ipso vix impetrabatur. Marcellus, quamuis puer, iam tantæ indolis erat, ut Pollio ad illum pertinere successione eloquentiæ suæ crederet, cum filium Asinium Gallum relinqueret magnum oratorem: nisi illum (quod semper euenit) magnitudo patris non produceret, sed obrueret. Memini intra quartum diem quam Herium filium amiserat, declamare eum nobis: sed tanto vehementius, quam vnquam: ut appareret, hominis naturam contumacem cum fortuna sua rixari. Nec quicquam ex ordine vitæ solito remisit. Itaque cum mortuo in Lycia Caio Casare per codicillos questus esset diuus Augustus: ut erat mos illi clementissimo viro non ciuilitate tantum sed etiam familiaritate, quod in tam magno & recenti luctu suo homo carissimus sibi, pleno conuiuio cœnasset, rescriptit Pollio: Eo die cœnaui, quo Herium filium amisi. Quis exigeret maiorem ab amico dolorem, quam à patre? O magnos viros, qui fortunæ succumbere nesciunt, & aduersas res suæ virtutis experimenta faciunt. Declamauit Pollio Asinius intra quartum diem, quam filium amiserat. Præconium illud ingentis animi fuit, malis suis insultantis. At contra Haterium scio tam imbecillo animo mortis filiorum tulisse ut non tantum recenti dolori cederet, sed veteris quoque & oblitterati memoriam sustinere non posset. Memini cum diceret controuersiam de illo, qui à sepulchris trium filiorum abstractus iniuriarum agit, mediam dictionem fletu eius interrompi: deinde tanto maiore impetu dixit, tanto miserabilis, ut appareret quam magna interim pars esset ingenij, dolor. Declamabat Haterius admissò populo ex tempore: solus omnium Romanorum quos meo tempore cognoui, in Latinam linguam transtulit Græcæ facilitatem. Tanta illi erat velocitas orationis, ut vitium fieret.

Itaque

Itaque diuus Augustus optimè dixit: Materius noster suffaminandus est. Adeo non currere, sed decurrere videbatur: nec verborum tantum illi copia, sed etiam rerum erat: quotiens velles eandem rem, & quandiu velles, diceret. Aliis totiens figuris, aliis tractationibus. Ita ut nec regi posset, nec consumi. Regi autem ab ipso non poterat; alioquin libertum habebat, cui pareret, & sic ibat, quomodo ille aut concitauerat eum, aut refrænauerat. Iubebat eum transire, cum aliquandiu locum dixerat: transibat. insistere iubebat: eodem loco permanebat. iubebat epilogum dicere: dicit. Habebat in sua potestate ingenium, in aliena modum. Diuidere controuersam putabat ad rem pertinere, si illum interrogares: non putabat, si audires. Is illi erat ordo, quem impetus dederat. Ac non dirigebat se ad declamationem legem, nec verba custodiebat. Quædam enim scholæ iam quasi obsoleta refugiunt: nec si qua sordidiora sunt, aut ex quotidiano vsu repetita, pati. Ille ita hoc scholasticis morem gerebat, ne verbis calcatis & obsoletis vteretur. Sed quædam antiqua, & à Cicerone dicta, à ceteris deinde deserta dicebat, quæ nec ille quidem orationis citatissimæ cursus poterat abscondere. Adeo quicquid insolitum est, etiam in turba notabile est. Hoc exempto, nemo erat scholasticis nec aptior, nec sublimior, sed dum nihil vult, nisi cultè, nisi splendide dicere, sæpe incidebat in ea, quæ detisum effugere non possent. Memini illum (cum libertinum reum defenderet, cui obiciebatur quod patroni concubinus fuisset) dixisse: Impudicitia in ingenuo crimen est, in seruo necessitas, in liberto officium. Res in iocos abiit: non facis mihi officium, & multum ille & hic in officiis versatur: ex eo impudici & obscæni, aliquandiu officiosi vocitati sunt. Memini & illam contradictionem sic ab illo positam, magnam materiam Pollionis Asinij, & tunc Cassij Seueri iocis præbuisse. At, inquit, inter pueriles condiscipulorum sinus lasciuia manu obscæna lulistis, & pleraque huius generis illi obiciebantur. Multa erant quæ reprehenderes, multa quæ suspiceres, cum torrentis modo magnus quidem, sed turbidus flueret. Redimebat tamen vitia virtutibus: & plus habebat quod laudares, quam quod ignosceres: sicuti ea in qua scuit declamatione.

CONTROVERSIA I.

Pater à sepulcro à luxurioso raptus.

THEMA. *Quidam amissis tribus liberis, cum assideret à sepulcro, à luxurioso adolescente in vicinis horis deductus est, & detonsus. Coactus conuiuio interesse, mutata veste, dimissus, iniuriarum agit.*

PRO PATRE. Nunquam lacrymæ opprimuntur imperio, sed etiam irritantur. Nulla flendi moti est causa, quàm flere non posse. Rapuit me qualem in conuiuio puererit venire, dimisit qualem ad sepulchrum redire puererit. Credo mirari aliquem, quòd in forum amissis modo liberis, veniam. At ego iam in conuiuio fui. Quousque, inquit, flebis? Est quædam in ipsis malis miserorum voluptas, & omnis aduersa fortuna habet in querelis leuamentum. Ibi me flere prohibes, vbi crudeliter ipse non feres. Cum miserimum sit flere, quàm infelix sum, cui ne hoc quidem licet. Vidi ebriorum sitim, & vomentium famem. Quis est iste, qui supra flentem patrem censuram lugendi postulat? Proiectus in omnia gula libidinisque flagitia, omnibus denotandus censoribus, sæculo præcepta componit. Scit quantum super amissos tres liberos patri flendum sit: quem si viueret pater, feres. Sener, orbis, infelix, hoc tantum inter miseras solatium capio, quòd miseriori esse non possum. Cineres meorum in sepulcro video. Magnum solatium est, appellare sæpius nomina liberorum, non sponsura. Hic mihi viuendum est: nè cui de nuptiis vel de liberis cogitanti dirum omen occurrat: cogit flere, qui non sinit. In illo conuiuio morari, etiam felicitis patris esset iniuria.

PARS ALTERA. Questus fui pridem de inhumanitate eorum, qui illum propinquitate contingerent. Nemo amicus, nemo, inquam, propinquus est? Sed melius, vt video, illius rabiem nouerant. Festo die sodales, amicique mecum: quorum vnus, Quid hunc miserum sic perire patimur? Nemo sibi ipsi finem flendi fecit. Pudet illos desinere: cogi volunt. Consolaretur diutius, nisi iam & acculare posses.

CON-

CONTROVERSIA II.

Metellus cæcatus.

LEX SACERDOS INTEGR SIT. Thema. *Metellus pontifex cum arderet Vesta templum, dum Palladium rapit, oculos perdit. Sacerdotium illi negatur.*

PRO METELLO. Vesta mater, fortasse nullum sacerdotem haberes, nisi Metellum habuisses. Sacrorum causam ego, non Metelli. Plus eorum interest, ne Metellum sacerdotem, quam Metelli, ne sacerdotium perdat. Non erat tantus Metellus, cum illi sacerdotium dedimus. Ciuitas sollicita pendebat. Duo periclitabantur, quibus nihil populus habebat pretiosius, sacra & Metellus. O faciendum sacerdotem, nisi esset. Lex integrum ad animum refert, non ad corpus. Lex æstimari hoc voluit, tunc cum quis peteret, non cum haberet sacerdotium. Habes Vesta duplex pontificis tui meritum: seruauit sacra, nec vidit.

EXTRA controuersiam. POLLIO: Ante hoc, si cæcus factus esset, non abstulisset. Si postea cæcus factus est, vidit.

PARS ALTERA. Sacerdotis non integri corporis, quasi mali ominis res vitanda est. Hoc in victimis notatur, quanto magis in sacerdotibus? Post sacerdotium magis obseruanda est debilitas. Non enim sine ira deorum debilitatur sacerdos. Apparet non esse propitios deos sacerdoti, quem ne seruati quidem seruant.

COLOR. Hunc colorem GALLIO non probabat, summo cum honore Metelli, asserens contra Metellum agendum ita, vt rogetur cum iudicibus officio pontificum & ipse consulere.

CONTROVERSIA III.

Patre exule filia rapta.

LEX IMPRUDENTIS CÆDIS DAMNATVS, QVIN-
QVENNIO EXVLET. Altera. RAPTA RAPTORIS
MORTEM, AVT INDOTATAS NVPTIAS OPTET.
Thema. *Cum quidam haberet filiam & filium, imprudentis*

cedis dampnatus, in exilium abiit. Filia eius rapta est. Raptor ad patrem puella se contulit. Impetravit ab illo, ut iuberet filiam nuptias optare, & epistolam daret ad filiam. Fratres auctore mortem optavit puella. Pater rediit. abdicat filium.

CÓNTRA FILIVM. Quomodo me excusabo Reip. cui duos abstuli? Neutrum mea culpa. In altero me fortuna decepit, in altero filius. Filia etiam fratri paruit: filius nec patri. Per humanos, inquit, errores. Agnoui preces meas. Potes, inquit, omnibus ostendere, quàm non possis hominem occidere. scio me ciuem debere Republica: hoc intererit tamen, quòd imprudentes occidimus: prudentes servavimus. Aliquem in exilio infra fortunam meam vidi.

PARS ALTERA. Irripit contumeliose, tanquam in exulis domum. Peruenit ad patrem, non peperit eius pudori. At ego querebar, quòd absenti fecit iniuriam. Non possum ob hoc abdicari, quòd lege factum est. Non potuisti pater de iniuria iudicare quam non noueras. Multa nobis extorquentur, quæ nolumus scribere: & tu in ea fortuna eras, in qua posses iniuriam accipere: & ille is erat, qui etiam in patria posset iniuriam facere. quia sciebat malam causam suam, egit apud illum, qui eam non nouerat. Rediit superbus, iubebat, & nos optare nuptias cogebat. Videbatur sic & illic coëgisse. Aliquid tamen epistolis consecutus est. nemo vnquam tardius periit. collegit ingentem numerum perditorum, expugnauit domum. vexauit puellam. Hoc tibi raptor non narrauerat.

COLOR. LATRO aiebat, semper inuisum esse, qui reum alium pro se subiiceret. Non oportere hoc deriuari factum, in sororis voluntatem. Qui defendit, inquit, crimen, auditur tanquam reus: qui transfert, tanquam accusator. Malo autem loco est, qui habet rei fortunam, accusatoris inuidiam. **ASINIUS POLLIO** dicebat, colorem in narratione ostendendum, in argumentis exsequendum. Non prudenter eos facere, qui in narratione omnia instrumenta coloris consumerent. Nam & plus eos ponere quam narratio desiderasset, & minus quam probatio.

CONTROVERSA IV.

Armis sepulcri victor.

LEX SEPULCRI VIOLATI SIT ACTIO. Thema. *Bellum cum esset in quadam ciuitate, vir fortis in acie amissis armis, de sepulcro viri fortis arma sustulit. Fortiter pugnavit & reposuit. Premio accepto accusatur sepulcri violati. C. D.*

PRO VIRO FORTI. Arma vix contigeram. secuta sunt. Hæc si fumo; arma sunt: si relinquo, spolia. Vidisses verè violari sepulchrum, si illo venisset hostis. Vterque quod alteri deerat, commodauius. Ille viro arma, ego armis vitum. Resp. multum consecuta est. vir fortis nihil perdidit. Necessitas est, quæ nauigia iactu exonerat. necessitas est, quæ ruinis incendia opprimit. necessitas est lex temporis. Quicquam non fit legitimè pro legibus? Melius cum ipso sepulcro actum est, in quo notiora sunt arma iterum victoricia. Pro Republica plerumque templa nudantur, & in usum stipendij dona constamus.

PARS ALTERA. Reum habemus in prælio inertem, in fuga audacem, turpem non minus patrociniò, quàm crimine. Arma sua perdidit. Hoc excusare non poterat, nisi rapuisset aliena. Rapuit aliena. Hoc excusari non poterat, nisi & sua perdidisset. Arma victoricia, arma consecrata diis Manibus, arma quæ te quoque fecerunt virum fortem. Reposui, inquit, arma. Gloriat, quòd non & illa perdidit. Non tencor lege, quia reposui. Tam teneris hercle, quàm qui vulnerauit aliquem, licet vulnus sanauerit: quàm qui surripuit aliquid, licet deprehensus reddiderit. Non est hoc illi crimen propter virtutem donandum, iam gratiam virtuti retulimus, præmiùm consecuta est. Æquos nos esse conuenit, vnum virum fortem honorauimus, alterum virum dicemus.

CONTROVERSA V.

Priniguus medicus.

THEMA. *Abdicauit quidam filii. Abdicatus medicina studuit. Cum pater agrosaret, & medici negarent posse*

sanari, sanauit. Reductus est patri. Agrotare nouerca cepit. Desperauerunt medici. Rogat pater filium, ut curet nouercam. Nolentem abdicat.

PRO FILIO MEDICO. Quo pacto istud euenit, ut abdicatione mea pater agrotaret, reditu nouerca? Pietati cessere morbi. Medicinam relinquo, multum laboris, multum vigiliarum. adice huc, quod qui sanantur, ingrati sunt: & medicus possum decipi, & non possum priuignus excusari. Eundem, inquit, medici morbum esse dicunt: nempe illi, qui negauerunt te posse sanari. Ego verò cedo domo si fateris illam sic posse sanari. Timeo fortunam, imputabitur mihi si quid acciderit. Ecce tu me non posse non credis. Omnes medici negant: & nunc diligentiores fuerunt quia in te decepti sunt. Non sum tanta scientiæ, quantæ video. Magnis preceptoribus opus est. Ego abdicatus studui. Quæris quomodo te sanauerim? non tibi medicus, sed filius profuit. Desiderio laborabas. gratum tibi erat quicquid meis manibus acceperas. ut primum intraui, recreatus es, quid in te curandum esset, aduertit. Hæc non eodem morbo laborat. Multa sunt dissimilia, sexus, ætas, animus. Nihil magis ægris prodest, quam ab eo curari, à quo uolunt. Temerariis remediis graues morbi curantur, quibus uti non audeo in nouerca.

NON oportet adolescentem quicquam noueræ succensere. alioquin odit & gaudet. Ferendus est adolescens, si se excusat: non est, si ulescitur.

PARS ALTERA. Lugendum est, stendum est, in hoc me conseruasti? Hostis aliquando vulnus sanauit quod fecerat, ob hoc maxime, quia alius sanare non poterat. Negant posse sanari, Nemo suscipit: nemo uult enim filio curationem præcipere.

POLLIO dicebat, inter patres & filios id solum iudex putat licere, quod oportet.

CONTROVERSIA VI.

Indiscreti filius & priuignus.

THEMA. Quidam mortua uxore que in partu perierat duxit aliam: puerum rus misit. Ex illa subinde sustulit filium. utrumque puerum ruri edicauit. Post longum tempus redierunt similes. Querenti matri uter eius esset, non indicat. Accusatur ab ea mala tractationis.

PRO MARITO. Quid fletis pueri? securi estote. Non memini. Iam lites sunt, & nondum indicaui. Qualis eris nouerca, quæ sic fieri culpæ? Alter tuus est: alter tui frater est: si per te licuerit, neuter priuignus est. Dum alterius vis esse mater, vtriusque es nouerca. Si coggeris, mentiar. non mater, sed nouerca decipieris. Hos ipsa noluit natura distingui. Indicarem, nisi tam pertinaciter quæreres. Hic tuus est. quid alterum nouercalibus oculis intueris? Ille tuus est. Vni tibi contigit, vt habeas priuignum, & non sis nouerca.

PARS ALTERA. Filius enim rus ablegatus à patre, & educatus est sic, vt ignotus esse posset & matri. Tibi rediit vterque filius, huic vterque priuignus. Eo crudelius filio caret, quo propius accessit. Times huius iniquitatem: cum iniquius ipse magis amet eum cui alterius vis donare matrem, quàm cui non vis reddere suam.

EXTRA. Quod ad colorem pertinet viri. HISPO ROMANVS & SILO POMPEIYS hoc vsi sunt: Nescio, & ideo non indico tibi. Quidam miscuerunt etiam, & vtroque vsi, dixerunt: Nescio: sed etiam si scirem, non indicarem tibi: quod LATRO & CESTIYS. Sed ASINIYS POLLIO neutrum colorem probabat. Si dicit, inquit, Nescio: nulli fidem facit. Vxor ipsa non quæreret ab illo, nisi ille scire posset. Dicit enim contra virum potest: Quære à nutrice, à pædagogo. Verisimile nõ est, neminem domi esse qui sciat. Ille autem mixtus color vtrumque corrumpit, & ignorantis fidem, & non indicantis fiduciam. Nam cum dicit, Etiam si scirem, non indicarem: efficit vt illum iudex scire putet. cum dicit, Nescio: efficit vt videatur indicare debere, si sciat. Hoc autem ipse colore vsus est, quem aiebat simplicissimum. Scio, sed non indico: quia pueris hoc utile est, & tuo filio. Magis amaturus sum eum, qui matrem videbitur non habere.

CONTROVERSA VII.

Tyrannicida, & adulter tyranni.

LEX. TYRANNICIDÆ PRÆMIUM DETVR. Thema. In adulterio deprehensus à tyranno gladium extorsit à tyranno, & occidit eum. Petit præmium. Contradicitur.

CONTRA TYRANNICIDAM. Non fecisset tyrannicidium, nisi illum tyrannus armasset. cuius adulter non fuit, qui etiam tyranni fuit? Imputat nobis, quod deprehensus in adulterio mori noluit. Tyrannicida veteri iure occidi potuit à tyranno. Certamen in pari conditione contractum publica fortuna distraxit. Non innocentior vicit, sed fortior. Tulit secum tyrannus gladium. sic enim occisuri veniunt. Cur solus ad præmium venis? tyrannum certè occidisti cum adultera. Non lorica, clypeumve sumpsit, sed tenuem ac persucidam vestem: persufus vnguento intravit cubiculum, in quo non esse tyrannum diligenter agnouerat. Tyrannicida noster ne tyrannum inueniret operauit. Ducat tyrannicidam in arcem tyrannus, non vxor: odium, non amor: ascensurus ferat animum, ferat ferrum: seruet illo, vbi inueniat tyrannum. Omnia honesta opera voluntas inchoat, occasio perficit. Sæpe honorata virtus est, etiam vbi eam sefellit exitus. Scelera quoque quamuis citra exitum subsederunt, puniuntur. Nec infelix virtus amittit gloriæ titulum: nec gloriæ virtutis intercipit fortuita felicitas. Nunquam maiorum nostrum prudentia tanti muneribus tyrannicidium emeret, si illud etiam libido promitteret. Nouo inauditòque more pugnabant, tyrannicida pro adultero, tyrannus pro pudicitia. Occidisti tu maritum, fortunâ tyrannum. Tyrannum cadere Reipublicæ volo. Occidit illum ciuis iratus, misceat maledicta vulneribus, qualia in adulterum maritus attulerat. Ab adultera osculis ad præmium curris. Nolo tyrannicida imiteretur, antequam occidat, tyrannum. Pop. Romanus veneno vincit hostem noluit, proditione noluit. Honorabo subitum tyrannicidium: non honorabo fortuitum, non coactum.

PARS ALTERA. Non habebas, inquit, ferrum. Quid enim tyranno profuit quod habuit? In eo qui inermis ad tyrannum venit, non minor virtus est, sed periculum maius. Non quæras quid in arcem tulerim: tyrannicidium retuli. non est gladius meus: sed manus mea est, sed animus meus est. sed consilium, sed periculum, sed tyrannicidium meum. Adulterium vocas, quo effectum est, ne quis timeat adulterium. Diligenter arce munita occasionem requireas tentavi seruos, tentavi amicos: per vxorem solam fulsit occasio. Non putavi adulterium, vxorem tyranni pollueres:

licus

sicut nec homicidium tyrannum occidere. Ferrum in ar-
cem ferre, periculosum erat: inuenire, facile. Si tyrannum,
inquam, inuenero obuiam, quælibet res telum erit. certè
semper solet secum tyrannus habere ferrum. Gladius in-
ter duos, fortioris est. Quàm sollicitus fui adulter, ne non
deprehenderet!

CONTROVERSIA VIII.

Patronus operas remissas repetens.

LEX. PER VIM METVMVE GESTA, IRRITA SVNTO.
Thema. Bello ciuili patronus victus & proscriptus, ad
libertum confugit. Receptus est ob eo & rogatus, vt operas re-
mitteret. Remisit. Consignatio facta est. Restitutus indicit
operas Contradicitur.

PRO PATRONO. Patronus à liberto restitutionem pe-
to. Si pacisci tunc à me voluisses operas, spondidissim. Bo-
na bello perdidisti, ad restitutionem nudus veni. Nunc liber-
torum operas desidero. Profer tabulas illas proscriptionis
tabula crudeliores. Persequeretur illa, quos vicerat: hæ per-
secutæ sunt, quos receperant. In illa ultio fuit, in his perfi-
dia. Denique illa iam desit, hæ perseverant. Non mea,
inquit, sed aliena vis fuit. Equè dignus est pœna, qui ipse
vim adhibet, vt qui ab alio admota, ad lucrum suum uti-
tur. In hunc primum incidi. Et dum timeo ne offenderem,
secutus sum hoc exigentem. Non recepit me, sed inclusit.
Nihil est venali misericordia turpius.

PARS ALTERA. Nihil tibi opus est potestas. Scisti il-
lum parere, etiam cum cogi non potest. Quælibet indicas
operas, nunquam tamen iudices ita periculosas, quam in-
dixisti. Habeo iudicia tua. Bene de seruo iudicasti, manu-
misti, bene de liberto. Proscriptas mihi potissimum te
commisisti. Si noluissem patronum habere, potui. Vnus ex
proscriptis fuisti qui tunc posses etiam rogari. Restitutio
tibi proscriptionem remisit, non quicquid in proscriptione
gessisti, rescidit.

EXTRA. Omnes inuecti sunt in libertum. VALLIVS
GEMINVS, ET OTHO IUNIVS egerant lenius, vt pa-
tronus remissurus videretur operas, si obtinuisset. Nam

Otho dixit. Sine me iudicio meo videri remississe. Faciam, remittam. Quid me sic times, tanquam inuitus promissum? Contra CESTIVS ait: Tunc huiusmodi vtendum esse coloribus, vbi verendum est, ne videamur rem duram postulare. Vbi contra honestam personam, promisso iudex molliore fallendus est. Quid in hac persona veremur & causa? nisi hoc vnum, quod ex hoc colore metuendum est, ne, si volumus hæc remittere, etiam voluisse videamur.

EPITOMÆ

M. ANNÆI SENECAE
CONTROVERSIARVM
LIBER QVINTVS.

* Epistola deest. *

CONTROVERSYA I.

Laqueus incisus.

ACTIO. INSCRIPTI MALEFICII SIT ACTIO. Thema. *Quidam naufragio facto, amissis tribus liberis, & uxore, incendio domus, suspendit se. Precidit illi quidam ex praeireuntibus laqueum. A liberato reus sit maleficioj.*

PRO INCIDENTE LAQEVM. Tres, inquit, liberos perdidisti. Vtinam & illos seruare potuisses! Viue. mutantur vices felicitatis humanae, proscriptus aliquando proscriptus. Victi fugiunt, proscripti latent, natant naufragi. Amisi, inquit, uxorem, liberos, patrimonium. Tu putabas ea te conditione accepisse, ne perderes? Ludit de suis fortuna muneribus, & quæ dedit, auferit; & quæ abstulit, reddit: nec vnquam tutius est illam experiri, quam cum locum iniuriæ non habet. Cn. Pompeius in Pharsalia victus acie, vixit. Maius tu tuum putas esse naufragium? Crassus vixit: & non priuatas perdidit, sed publicas opes,